

חנוכה: ההלכות והמנהגים בסגנון שלא הכרתם

את ההלכות ומנהגי חג החנוכה, כולנו כבר מכירים משנים עברו, אבל הפעם זה אחרת! כל ההלכות החג מוגשים בחרוזים לפי סדר הא'-ב', העוזרים לנו לזכור ולהבין טוב יותר את ההלכות.

ויהי ביום כלות משה – קוראים אנו בספר התורה
והטעם כי בימים אלו – מלאכת המשכן במדבר נגמרה
ובמהרה בימינו יבנה המקדש – כך בישר הרבי הנביא
ומשה הוא גואל אחרון – פזורינו ממרחק יקבץ ויביא

זמן הדלקת הנרות לכתחלה – מיד אחרי שקיעת החמה
זריזים המקדימים למצוות – לא ידחוו במאומה
זכור נזכור בערב – לא להתחיל בלימוד ומלאכה
זכות היא לשבת ליד הנרות – וללמוד חסידות או הלכה
זמירות ותשבחות בשלחן החג – יש לזמר ברוב חדוה
זאת בכדי לצאת מכל ספק – אם אכן זוהי סעודת מצוה

חצר שיש לה שני פתחים – הפונים לשתי רוחות העיר
חשד יש על בעל הבית – לכן בשניהם הנרות יבעיר
חנוכה: ראשי תיבות – ח' נרות והלכה כבית הלל
חובתנו להעלות בקודש – ולא ח"ו להוריד ולחלל

טבוח טבח והכ"ן, רמז – להרבות בחנוכה סעודות
טוב לומר בהן דברי תורה – וגם פיוטים כמנהג העדות
ט"ת יו"ד י"ט בכסלו – חגגנו חסידי חב"ד
טהרה וקדושה ספגנו – מזקנים ומשפיעים כל אחד למד
טוענים עם ישראל וזועקים – עד מתי השם, עד מתי!
טעמנו כבר מאכלי שבת – איך נסבול בגלות עד בלי די

ימין המנורה הוא הצד – שבו יתחיל נר ראשון להאיר
יוסיף בשאר הלילות – משמאל לימין אור בהיר
יען כי בכל פניותינו – ימין הוא הכיוון הנכון
יש להדליק בסדר הזה – מהנר החדש, ימינה לראשון
ימינו יחשוף ה' מהרה – ויקבץ ישראל כולם
ימשיכו נרות חנוכה להאיר – הם לא יבטלו לעולם

כל סוג של שמן – מותר להדליק ממנו
כי אסור להשתמש לאורו – ואין חוששים "שמא יטנו"
כבו חלילה נרות המצווה – אין צורך להבעירם בשנית
כי כבר יצאנו ידי חובה – בעת ההדלקה הראשונה
כל יום ויום מותר – להשתמש באותן הפתילות
כך נהג הרבי הרי"צ – ויש המחליפים בכל הלילות

למטה מעשרה טפחים – ומעל שלושה, יניח המנורה
למעלה מעשרים אמה פסולה – העין לא רואה, זה גבוה
נורא
לברך "של חנוכה" – יש פוסקים שהורו להלכה

איש יהודי ובני ביתו – כולם חייבים במצות הדלקה
אפילו עני ימכור כסותו – או יתפרנס מן הצדקה
אורח שבביתו לא הדליקו – ידליק או ישתתף עם בעל
הבית
אור זך ונקי כמנורת המקדש – שהיה בה הנס בשמן זית
אין מתענים בימי חנוכה – ואסור בו גם לספוד
אך קבעום להלל והודאה – לשמוח וגם לרקוד

בכ"ה לחודש כסלו – הייתה במדבר חנוכת המזבח
באותו יום בבית שני – נחו מאויביהם מצר המנבח
בחג החנוכה מותר לעבוד – שום מלאכה לא נאסרה
בזמן שהנרות דולקים – רק לנשים העבודה נעצרה
בשלוש ברכות נתחיל – להדליק, שעשה נסים, שהחיינו
בשאר הימים לא נברך – שלזמן הזה הגיענו

גזרו עלינו היונים גזירות – וזממו לבטל את דתנו
גברו עליהם חשמונאים – ניצחום והחזירו מלכותנו
גדעה יהודית ראש האויב – כאשר אוהביו למשתה כינס
גבינה נוהגים אז לאכול – שבמאכלי חלב נעשה הנס
גומרים לכן בברכה את ההלל – בכל יום בתפלת שחרית
גם קצת "לחיים" שותים – ומברכים את ה' שאויבינו
מכרית

ד'בק הנרות סמוכים זה לזה – הרי זה פסול כמדורה
דומיא דמנורת המקדש – יהיו הנרות שווים בשורה
דרים בגלות בין האומות – במפתח החנוכייה נכין
דין הוא להדליק בשמאל – כנגד המזוזה שבימין
דרום, בו הייתה המנורה במשכן – שם מדליקים בבית
התפלה
דרך נאה לפרסומי ניסא – להדליק בחוצות מנורה גדולה

הדלקה עושה מצוה ולא הנחה – לכן יהיו הנרות כדין
מתחלה
השמן יספיק לחמישים דקות – ולא תהיה רוח מצויה
הנר לשם מצות חנוכה – צריך להיות מראשיתו
הדליקו לצורך עצמו – לא יצא בו ידי חובתו
השמש משעווה יהיה וגבוה – שרפים עומדים ממעל לו
הוא דולק כבר בידינו לפני הברכה – ואחר כך נשתמש
רק לאורו

וכן המנהג פשוט בכל ערינו – כמהדרין מן המהדרין
וגם האישה חייבת בנר – אך ידי חובתה יוציאה הגברים

לנו חסידי חב"ד המנהג – "להדליק נר חנוכה"
להקשיב לסיפור הנרות – וללמוד מהם גם לזמננו:
לא להיכנע למתיוונים – למסירות נפש, נאמר: "הננו"

מדליקים מנר לנר? – בזה חולקים רב ושמואל
מנהגנו להחמיר, כי – ביד רמ"א יוצאים בני ישראל
מעוֹת לספור לאור הנר – זאת אסרו לנו חכמינו
מפני שאין ליהנות מהאור – רק לראותו בלבד בעינינו
מקץ, זאת פרשת השבוע – ומקום הנרות בה רמוזה:
מראשי תיבות "שנתיים" – שמאל נר תדליק ימין מזוזה

נר או מנורה של חרס – אם הדליק בה פעם אחת
נעשתה ישנה ומלוכלכת – למחרת צריך חדשה לקחת
נר שבת דוחה נר חנוכה – שלא ישבו בני הבית באפילה
נס לפרסם על ידי הנר – קודם ליין של קידוש והבדלה
נדליק המנורה לפני נר שבת – כי בנש"ק השבת קבלנו
נבדיל בבית לפני ההדלקה – ובבית הכנסת הסדר
הפכנו

גי נהור שאינו רואה – ואין לו אשה היכולה לזכותו
סיוע ועזרה יתנו לידו – ויעזרוהו לצאת ידי חובתו
סופגניות מטוגנות בשמן – נאכל כולנו במקום לחם
סביבון, הוא מנהג ישראל – נגה"פ, בגימטריא בדיוק:
מנח"ם
סבינו וסבתותינו בחו"ל – כשצפיינו לגאולה ביקשו
להשיח
סובבו גם הם ה"דריידל" – חרטו בו נגה"ש, כחשבון:
משי"ח

עבדים שאינם משוחררים – מנר חנוכה הם פטורים
עדיין לא נכנסו לעמנו – ואינם קוראים מגילה בפורים
על הנסים אומרים בחג – בתפלה ובברכת המזון
עלינו לשבח לאדון הכל – שנתן לנו שובע ולא רזון
עיני כל משברים לישועתו – הרב את ריבנו והדן את
דינו
עד הנה עזרונו רחמיו – לא יעזוב חסדיו גם מבנינו

פתילות האסורות לשבת – מותר לנר חנוכה לקחתם
פסולות אינם לצורך החג – כי גם אם כבו נעשתה
מצותם
פרצו היונים חומות מגדלנו – טמאו כל השמינים שבהיכל
פינו חשמונאים בית מקדשנו – את שמחתם לתאר מי
יוכל
פך קטן של שמן מצאו – חתום בחותמו של כהן גדול
פתאום דלק שמנה ימים – וכשהכינו חדש, הסכים
לחדול

צידוק הדין לכן אין לומר – אסור להפיל בחג תחינתנו

צדקתך צדק גם מדלגים – בשבת חנוכה בתפלת
מנחתנו
צהלה ורינה ילוו את החג – שמחה של מצוה על כל פנים
צדקה לעניים נרבה בו – לתקן הנפש מכל הפגמים
צדיק הדור הרבי מלכנו – ביקשנו לפרסם לאנשים ונשים
צו "שמנה" לכל יהודי – חזור למקור! אל כהניך
הקדושים

קדושה מיוחדת ל"שבת חנוכה" – ביום זה שני ספרים
מוציאים
קריאה בשלושה ספרי תורה – בשבת וראש חודש
שבחג מגיעים
קודם יקראו את פרשת השבוע – ואחר כך בקרבנות
הנשיאים
קורא המפטיר "רני ושמחי" – ובשבת שניה, נרות שלמה
מאירים
קדוש הוא מאד "זאת חנוכה" – בשמנה נרות הוא גמר
החתימה
קדימה נצעד אל הגאולה – לא "אתחלתא", רק אמיתית
ושלימה

רגל מן השוק עד שתכלה – הוא זמן הדלקת הנרות
רבים סובבים עד אז בעיר – ו"פרסומי ניסא" בחצרות
ריגלא דתרמודאי אם כלו – והוא לא הדליק עדיין
רץ להעיר את בני ביתו – כי בלעדיהם, ברכה אין
רבינו מלך המשיח – מביתו שבבבל קורא לנו
רצו היכנו לאור הגנוז – כי עבודת הברורים כבר סיימו

שעשה נסים לאבותינו – כך יברכו אפילו הגרים
שהחיינו לא יאמר אבל בצבור – בבית הכנסת ידליקו
אחרים
שמן הנותר ביום השמיני – ממה שהכין למנורה
כשיעורה
שורפים אותו אחרי החג – ועושים לו ולפתילות מדורה
שמחה וששון צריך להביא – לאלמנות ליתומים ולחייילים
שלא נחוג רק אנו ובנינו – ונשכח חלילה מאומללים
ודלים

תורתנו אמרה "לא תסור" – וגם "שאל אביך" ציוותה
אותנו
תקנו לכן לומר בברכה – "אשר קדשנו במצוותיו וציונו"
תורה אור של אדמו"ר הזקן – בו נתפרשה חנוכה
בפנימיות
תשובות ושיחות של נשיא דורנו – הן הנותנות לחגנו
חיות
תבענה שפתנו תהילה לה' – כי חוקיו ומשפטיו הוא
מלמדנו
תבנה ותכונן עיר ציון – על ידי הרבי משיח צדקנו